



Frågor och svar om radiovågor från basstationer för tredje generationens mobiltelefoni.

Införandet av tredje generationens mobiltelefonsystem (UMTS) medför att nya radiobasstationer kommer att behöva byggas. Många av de tillhörande antennerna kommer att monteras på hustak och fasader. Det förekommer att fastighetsägare och boende har frågor om eventuella risker med dessa antenner. Här följer svar på några vanliga frågor.

Kommer antennerna att utsätta boende i husen för någon ny typ av "strålning"?

Nej. Antennerna sänder och tar emot radiovågor som behövs för att de nya mobiltelefonerna ska fungera. I likhet med t ex ljus och infravärme är radiovågor elektromagnetiska fält. Vi har i flera decennier haft radiovågor runt omkring oss från radio, TV och andra sändare. Basstationer för mobiltelefoni sänder med effekter som är relativt sett mycket låga.

Finns det gränsvärden för radiovågsexponering?

Ja. En internationell expertgrupp som samarbetar med Världshälsoorganisationen (WHO) har fastställt riktlinjer som rekommenderas inom EU och tillämpas i Sverige. Dessa är satta för att med bred marginal skydda alla människor, vuxna såväl som barn, från de hälsoeffekter man vet att extremt höga nivåer av radiovågor kan orsaka.

Kommer boende i husen med antennerna att exponeras mer än andra?

Nej. Antennerna riktar radiovågorna bort från byggnaden som de sitter monterade på för att ge god täckning i ett större område. De kan liknas med en bils strålkastare som lyser upp vägbanan och inte den egna bilen. Inuti och kring byggnaden är radiovågornas intensitet långt under riktlinjerna och av samma storleksordning som den från radio- och TV-sändare.

Sänder antennerna ut radiovågor hela tiden?

Ja. Basstationerna sänder hela tiden. Den utsända effekten varierar med hur många telefoner som är anslutna.

Kan man vara i närheten av antennerna?

Ja. Det är endast i ett litet område framför antennerna som exponeringen kan överskrida gränsvärdena. Detta områdes utsträckning varierar från några centimeter upp till någon meter beroende på den utsända effekten. Antennerna installeras på ett sådant sätt att personer inte kan befinna sig inom detta område.

Kan någon garantera att antennerna är ofarliga?

Nej. Det går aldrig att bevisa att något är helt ofarligt, och därför kan ingen heller garantera att radiovågor med låg intensitet är absolut säkra. Vad som kan säkerställas är att människor aldrig kommer att exponeras för nivåer som överskrider de riktlinjer som myndigheter har fastställt.

Vad säger oberoende experter och myndigheter?

WHO skriver i sin informationsbroschyr om mobiltelefoner och basstationer att "ingen studie har visat på hälsoeffekter vid exponeringsnivåer under riktlinjerna". Statens strålskyddsinstitut (SSI) säger i ett faktablad att "basstationer för mobiltelefoni inte innebär någon risk ur strålskyddssynpunkt".